

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Śladami Książąt Pszczyńskich cz.1

czas trwania: 1 godzina, typ: piesza, liczba miejsc: 8, stopień trudności:
bardzo łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Uwzględniając panującą modę na rowerowe eskapady, proponuję wycieczkę po okolicach Pszczyny. Ruszemy śladami książąt pszczyńskich, których panowanie pozostawiło swoje ślady w wielu zakątkach niezwiązanych wyłącznie z zamkiem pszczyńskim i jego parkiem.

Trasę rowerową rozpoczynamy od zamku pszczyńskiego, którego istnienie potwierdzone zostało już w I połowie XV w. Oczywiście taką postać jak jest obecnie zyskał w latach 1870-1876, kiedy pod kierunkiem francuskiego architekta Destailleura nadano mu modny na owe czasy wygląd wzorowany na architekturze francuskiej.

Spacerując po północnym tarasie zamku możemy objąć swoim wzrokiem całość założenia zamkowo składającego się z pięknego parku, zabytkowych budowli tj. ujeżdżalni, stajni, powozowni, garaży książęcych. Pomiędzy wiekowymi drzewami widzimy równie piękne fragmenty architektury rynku, budynek ratusza, wieżę neobarokowego kościoła ewangelickiego i oficyny zamkowej.

Jadąc wzdłuż parkowych alejek możemy zachwycić się pięknem parku zamkowego oraz spotykamy ciekawe budowle tj. romantyczną wieżę lodową na pagórku zwanym „Eiskaller”, herbaciarnię na wyspie, dom ogrodnika, nekropole książąt Anhalt-Köthen-Pless i Hochberg von Pless i wiele ciekawych zabytków.

Program wycieczki

Pszczyna Muzeum Zamkowe

Pszczyńskie Muzeum Zamkowe, założone w 1946 r., znajduje się w północno-zachodniej części miejskiego rynku. Warto zobaczyć jego świetnie zachowane pałacowe wnętrza z przełomu XIX i XX w. Mimo upływu czasu i dwóch wojen światowych ocalały aż w 80%. Turystom udostępniono wnętrza mieszkalne oraz apartamenty cesarza Wilhelma II i Gabinet Miniatur, które zrekonstruowano na podstawie dokumentacji fotograficznej. Ponadto można podziwiać starsze fragmenty rezydencji m.in. zbrojownię i gotyckie piwnice.

Początki murowanego zamku sięgają pierwszej połowy XV w. Panująca na Ziemi Pszczyńskiej Helena Korybutówna, bratanica Władysława Jagiełły, kazała wznieść twierdzę obronną z dwiema wieżami, otoczoną murem i fosą. W latach panowania Promnitzów (1548-1765) budowlę zmieniono w trójkondygnacyjną rezydencję renesansową z krużgankami, a w XVIII w. w barokowy pałac na planie podkowy, z wysokim mansardowym dachem. Obecny kształt zamek zawdzięcza modernizacjom przeprowadzonym w drugiej połowie XIX w., za panowania Jana Henryka XI Hochberga - carskiego łowczego na berlińskim dworze. Dobudowano westybul z klatką schodową, ogromną jadalnię ze stołem na 32 osoby i z dwoma ogromnymi lustrami. W czasie I wojny światowej warownia była siedzibą Kwatery Głównej wojsk niemieckich, a w czasie II wojny wojskowych instytucji hitlerowskich - to właśnie tutaj została podjęta niejedna strategiczna decyzja.

Na początku XVIII w. na zamku regularnie organizowano imprezy muzyczne. Do tej tradycji powrócono w 1979 r. - odtąd w Sali Lustrzanej odbywają się "Wieczory u Telemanna", nawiązujące do dawnych muzycznych spotkań, kiedy kompozytor Georg Philipp Telemann dawał tu koncerty. Ul. Brama Wybrańców 1 tel. 32 210 30 37.

49°58'42"N 18°56'25"E | na mapie:A

Pszczyna Budynek Warty z Bramą Wybrańców

Jednym z najstarszych zabytków Pszczyny, a najstarszym budynkiem zespołu pałacowego zachowanym w niezmienionym kształcie, jest Brama Wybrańców, cenna atrakcja architektoniczna miasta. Zbudowana została w stylu późnego renesansu w 1687 r., o czym świadczy zachowany w formie płaskorzeźby chronogram, umieszczony nad wjazdem. Budynek postawiony jest na rzucie litery "L", z piękną narożną basztą pokrytą stożkowym dachem.

Nazwa budynku wywodzi się z faktu wybierania tam przez księcia strażników bezpieczeństwa zamku i miasta. Legenda mówi, że pierwszymi "wybrańcami" byli dwaj ułaskawieni przez księcia zbójnicy, Eliaz i Pistulka, utrwaleni jako kamienne rzeźby, strzegące do dziś zamku.

49°58'41"N 18°56'29"E | na mapie:B

Pszczyna Neorenesansowy ratusz

Pszczyński ratusz, od trzech wieków jest siedzibą władz miejskich. W 1716 r. miasto odkupiło od Anny Marii Janik kamienicę, wybudowaną prawdopodobnie w 1658 r., taka bowiem data widniała na nieistniejącej już tablicy w gmachu ratusza. W 1738 r., z fundacji parafii katolickiej w Pszczynie, do kamienicy dodano niedużą wieżę, na której umieszczono zegar. Kolejna rozbudowa miała miejsce w 1861 r., kiedy to dodano piętro i powiększono znacznie budynek w głąb działki.

Obecny, neorenesansowy kształt ratusz zyskał w latach międzywojennych (gruntowna przebudowa w 1931 r.). Ostatni remont pomieszczeń ratusza miał miejsce w 1998 r., efekt warto zobaczyć. Zasadniczym zmianom uległ wystrój sali sesyjnej (nowa kolorystyka, nowoczesne oświetlenie). W czerwcu 1999 r. w sali tej zawieszono herby 12 sołectw, wchodzących w skład gminy Pszczyna.

49°58'42"N 18°56'31"E | na mapie:C

Pszczyna

Neobarokowy kościół ewangelicki

W latach 1744-46 z fundacji Erdmanna Promnitzza powstała w Pszczynie pierwsza świątynia dla gminy ewangelickiej, wybudowana wraz ze szkołą i mieszkaniem dla nauczycieli. Budowla spłonęła w 1905 r., a odbudowę trwającą do 1907 r. kierował architekt Scheinert. W ten sposób powstał neobarokowy gmach, na pierwszy rzut oka raczej nieprzypominający świątyni.

Fasada kościoła od strony rynku ma okazały portal z dwiema kolumnami jońskimi, wielkie okna pierwszego piętra oraz zupełnie małe na parterze. Od wewnątrz kościół obiegają charakterystyczne dla ewangelickich świątyń drewniane empory z dodatkowymi miejscami siedzącymi dla wiernych, zwraca także uwagę ołtarz z obrazem Wniebowstąpienie Pana Jezusa - dar księżnej Augusty Anhalt-Köthen. Z tyłu, ponad ołtarzem, widzimy niewielki chór muzyczny z organami. Kościół do dziś jest użytkowany przez gminę ewangelicką, liczącą obecnie ok. 1500 osób.

49°58'41"N 18°56'30"E | na mapie:D

Pszczyna

Zabytkowy park pszczyński

Park pszczyński ma obecnie 156 ha powierzchni i zajmuje dno płytkiej doliny Pszczynki, niegdyś podmokłe i bagniste, oraz fragment skarpy po północnej stronie doliny. Składa się z trzech różniących się od siebie części. Główna, środkowa część to właściwy Park Zamkowy. Od wschodu sąsiaduje z nim znacznie mniejszy, ciągnący się wzdłuż Pszczynki Park Dworcowy, a od zachodu - tzw. Dzika Promenada lub Park Zwierzyniec, tj. duże tereny leśno-parkowe w dolinie Pszczynki, powstałe po osuszeniu w 1792 r. wielkiego Stawu Miejskiego. Obecnie część Dzikiej Promenady zajmuje starannie utrzymane pole golfowe, które sąsiaduje z otwartą w 2008 r. Pokazową Zagrodą Żubrów.

Park Zamkowy rozpościera się na obszarze ok. 48 ha. Powstał zapewne w 2 poł. XVIII w., choć już w XVI w. był tutaj niewielki ogród warzywny po zachodniej stronie zamku oraz zwierzyniec w północno-zachodniej części obecnego parku. Utworzony w czasie barokowej przebudowy rezydencji, nawiązywał do wieloosiowych założeń wielkiego francuskiego architekta Andre Le Notre, podporządkowanych dominującej bryle budowli pałacowej. W połowie XIX w. zaczęto ogród zamkowy przekształcać na park krajobrazowy, tzw. angielski. Zlikwidowano wtedy m.in. główną, środkową aleję, zastępując ją rozległą polaną, otwierającą się ku nowo wybudowanym stawom na rzece Pszczynka i wzgórzom w północnej części parku.

Z czasem w przekształcanym w ciągu 2 poł. XIX w. parku pojawiły się wszystkie charakterystyczne dla tego typu założenia elementy: rozległe otwarcia widokowe, malownicze skupiska drzew i krzewów, liczne rozlewiska i stawy z wysepkami i łukowatymi mostkami, otwarte łąki i samotne, rozłożyste drzewa. Brzegi stawów i kanałów obsadzano drzewami i krzewami "płaczącymi", ze zwieszającymi się tuż nad wodą konarami i gałązkami. Uzupełnieniem parku były niewielkie zabudowania, które w większości przetrwały do naszych czasów i które zwiedzimy w trakcie spaceru wokół parku. Przechadzając się alejkami tego atrakcyjnego miejsca, warto przyglądać się drzewom - są tu liczne wspaniałe i potężne dęby szypułkowe, kasztanowce, cisy, wyróżniające się prostym, wysokim pniem sosny wejmutki, lipy drobnolistne, jesiony, okazałe graby, buki zwyczajne i czerwone, wiązy, modrzewie, świerki srebrzyste, brzozy, klony i platany, a także wierzby i tulipanowce. Wśród wielu ciekawych krzewów warto zobaczyć niesamowite okazy różaneczników (rododendronów), ślicznie kwitnących późną wiosną, oraz nie mniej pięknych, choć mniejszych azalii.

49°58'54"N 18°56'24"E | na mapie:E

Pszczyna Dom Ogrodnika w Parku Zamkowym

Budynek ten wzniesiony został w latach 1881-1883 jako Domek przy Bramie w stylu neobaroku francuskiego i służył za siedzibę straży parkowej. Oprócz tego mieściła się tutaj trzykabinowa łaźnia miejska z wannami. W latach 1902-1914 nazywany był Łażnią, a później, z racji zamieszkiwania w nim ogrodnika parkowego, Domkiem Ogrodnika.

49°58'57"N 18°56'47"E | na mapie:F

Pszczyna Piwnica lodowa w Parku Zamkowym

Piwnica lodowa znajduje się w Parku Zamkowym i jest okrągłą budowlą wzniesioną w końcu XIX wieku w stylu neoromańskim. Pod budynkiem mieściła się piwniczka, w której pod koniec zimy gromadzono wielkie bryły lodu. System izolacji sprawiał, że lód przez lato nie topniał. Stąd też stopniowo przewożono go do zamkowych spiżarni, gdzie ochładzał żywność. Z tego miejsca rozciąga się piękny widok na rozlewiska parkowe i zamek.

49°58'47"N 18°56'16"E | na mapie:G

Pszczyna Herbaciarnia

Na wysepce pośrodku głównego stawu parkowego stoi malowniczy nieduży pawilon, tzw. herbaciarnia. Dotrzemy do niej po łukowatych mostkach, przerzuconych ponad kanałami Pszczynki. Owalny pawilon, wybudowany w 2 poł. XIX w. przy zachowaniu form neoklasycystycznych, ma charakter modnej w okresie romantyzmu "świątyni dumania", a zarazem herbaciarni, tj. wykwinętego miejsca picia herbaty w pięknym otoczeniu - co miało związek z kolejną już w Europie modą na chińszczyznę i kulturę orientalną.

Warto zwrócić uwagę na kute kraty w owalnych okienkach, jak również na kilka piaskowcowych postumentów, niegdyś służących za stoliki, ukrytych pośród drzew na wysepce wokół herbaciarni, w której obecnie mieści się miła kawiarenka, atrakcja parku.

49°58'50"N 18°56'22"E | na mapie:H

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): fot. P. Komander, fot. P. Komander, fot. T. Kuliga, fot. T. Kuliga, fot. P. Komander, Jurek K, Jacekc, fot. A. Rabij

Trasa dodana przez: Jurek K

Przewodnik wygenerowany w serwisie
www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone.
Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być
reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny,
mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do
innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie
danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu.
Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
sobota 11 maja 2024 11:55:56

miniprzewodnik

